

Fiche 3: Mededeling inzake het bestuur binnen de Europese consensus over het ontwikkelingsbeleid: 'naar een geharmoniseerde aanpak in de EU'

Titel:

Mededeling van de Commissie inzake het bestuur binnen de Europese consensus over het ontwikkelingsbeleid: naar een geharmoniseerde aanpak in de Europese Unie {SEC(2006) 1020} {SEC(2006) 1021} {SEC(2006) 1022}

Datum Raadsdocument: 30 augustus 2006

Nr Raadsdocument:

Nr. Commissiedocument: COM(2006) 421

Eerstverantwoordelijk ministerie: Ministerie van Buitenlandse Zaken

Behandelingstraject in Brussel: ACS Raadswerkgroep en OS Raadswerkgroep, vaststelling is voorzien voor de RAZEB van 16 en 17 oktober 2006.

Achtergrond, korte inhoud en doelstelling van het voorstel:

Goed bestuur in ontwikkelingslanden is uitgegroeid tot prioriteit binnen het ontwikkelingsbeleid van talrijke donoren. Om duurzame ontwikkeling te bereiken is goed bestuur een belangrijke voorwaarde. Daarnaast wordt algemeen aangenomen dat ontwikkeling, respect voor mensenrechten en vrede en veiligheid elkaar wederzijds versterken. De Europese Unie wil zich met een gecoördineerde Europese aanpak positioneren binnen het internationale debat over goed bestuur. In het kader van internationale afspraken over harmonisatie (*Paris Declaration*) en de effectiviteit van hulp gelden, legt de Europese Commissie met de eind augustus gepubliceerde mededeling Goed Bestuur de basis voor een geharmoniseerde lange termijn benadering van goed bestuur binnen ontwikkelingssamenwerking.

Het uitgangspunt van de mededeling is, dat het onmogelijk is armoede te bestrijden zonder vorderingen op het gebied van de economische, sociale, ecologische en politieke aspecten van bestuur. Concrete doelstellingen die staten en overheidsinstellingen zouden moeten nastreven om goed bestuur te bereiken zijn onder andere respect voor de rechtsstaat, bescherming van de mensenrechten, democratisch bestuur en armoedebestrijding.

De EU beschikt over uiteenlopende instrumenten die goed bestuur kunnen bevorderen, zoals politieke dialoog, maatregelen voor conflictpreventie, samenwerking met regionale en internationale organisaties, thematische programma's en verkiezingswaarneming. Politieke dialoog en programmering van ontwikkelingssamenwerking worden intensief gebruikt in de relaties met ontwikkelingslanden. Met behulp van deze instrumenten worden de hervormingsbehoeften in ontwikkelingslanden geëvalueerd, verandering gestimuleerd en steunmaatregelen vastgesteld.

Het doel van de mededeling goed bestuur is om een gemeenschappelijke en coherente aanpak te ontwikkelen om het democratisch bestuur in ontwikkelingslanden te bevorderen. Een essentieel onderdeel van goed bestuur is de betrokkenheid van ontvangende landen. De EU benadrukt dat goed bestuur meer is dan corruptiebestrijding. Corruptie is een symptoom van slechte bestuurspraktijken en van het ontbreken van transparantie en controlemechanismen. De mededeling richt zich vooral op landen in Afrika, het Caraïbisch gebied en de landen rond de Stille Oceaan. Daarnaast richt een deel van het programma zich ook op andere landen en regio's. Voor de uitvoering van de mededeling zijn geen extra fondsen beschikbaar. Deze wordt met name gefinancierd uit het 10^e Europese Ontwikkelings Fonds (EOF). Het restant wordt gefinancierd uit reeds bestaande fondsen van de Europese Unie.

Rechtsbasis van het voorstel: n.v.t. Het betreft een mededeling

Besluitvormingsprocedure en rol Europees Parlement: n.v.t. Het betreft een mededeling

Instelling nieuw Comitologie-comité: n.v.t. Het betreft een mededeling

Subsidiariteit en proportionaliteit:

Subsidiariteit: Strikt genomen niet van toepassing: het betreft een mededeling. Voorzover tot een beoordeling dient te worden overgegaan luidt het oordeel: positief. Een optreden op communautair niveau levert in de eerste plaats schaalvoordelen op. De Europese Unie is een grote donor en kan derhalve als eenheid grote invloed uitoefenen op de ontvangende landen. In de tweede plaats wordt de Europese Unie gezien als een politiek onafhankelijke donor. In de dialoog met het ontvangende land kan dit eveneens voordeel opleveren en zo tot betere resultaten leiden.

Proportionaliteit: Strikt genomen niet van toepassing: het betreft een mededeling. Voorzover tot een beoordeling dient te worden overgegaan luidt het oordeel: positief. Het doel van de mededeling is een coherente en gecoördineerde aanpak van democratisch bestuur. Belangrijkste instrumenten die de Europese Unie daarbij inzet zijn financiële steun en politieke dialoog. De combinatie van financiële steun en politieke dialoog is gangbaar om voortgang op het gebied van goed bestuur te realiseren. O.a. op verzoek van Nederland wordt daarnaast ook aandacht besteed aan nationale accountability processen. Tenslotte zullen monitoring en evaluatie, waarop stevig wordt ingezet, een extra impuls geven aan coördinatie en coherentie tussen lidstaten, gemeenschap en partnerlanden. Nederland kan deze aanpak ondersteunen en beschouwt deze als proportioneel.

Consequenties voor de EU-begroting: geen

Financiële, personele en administratieve consequenties voor de rijksoverheid, decentrale overheden en/of bedrijfsleven en burger: geen

Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving/beleid, (informatie over het inschakelen van nationale agentschappen / zelfstandige bestuursorganen e.d., implementatie en uitvoering, notificatie en handhaving en/of sanctionering): Er zijn geen consequenties voor nationale en decentrale regelgeving of beleid.

Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen) dan wel voorgestelde datum inwerking treding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid: n.v.t.

Consequenties voor ontwikkelingslanden: De mededeling goed bestuur is erop gericht bestuur in ontwikkelingslanden in positieve zin te stimuleren door middel van een gecoördineerde aanpak. Het uitgangspunt van de mededeling is bovendien dat armoedebestrijding onmogelijk is zonder vorderingen op het gebied van bestuur. De gecoördineerde aanpak heeft daarom twee belangrijke consequenties voor ontwikkelingslanden. Op de eerste plaats zijn ontwikkelingslanden door een meer coherente en beter gecoördineerde aanpak van de Europese Unie minder capaciteit kwijt aan diverse dialogen en uiteenlopende voorwaarden van de donoren afzonderlijk. Op de tweede plaats wordt de plaats van goed bestuur, in relatie tot mensenrechten, vrede, veiligheid en stabiliteit en vooral ook in het kader van armoedebestrijding bekrachtigd. Ontwikkelingslanden kunnen er vanuit gaan dat interventies van de Europese Unie in coherentie zullen toenemen en dat inspanningen op het gebied van bestuur geïntensiveerd zullen worden.

Nederlandse belangen en eerste algemene standpuntbepaling: Nederland onderschrijft het belang van goed bestuur in ontwikkelingslanden als een belangrijke randvoorwaarde voor duurzame ontwikkeling en armoedebestrijding en is voorstander van de verdere ontwikkeling van een kader om goed bestuur in ontwikkelingslanden te bevorderen. Nederland ondersteunt daarom het initiatief van de Europese Commissie. De mededeling van de Commissie is een uitwerking van de Europese Consensus van najaar 2005 (fiche nr. 573) over verdere coördinatie van ontwikkelingssamenwerking tussen de gemeenschap en de lidstaten. De aanpak van de Commissie heeft veel overeenkomsten met het Nederlandse beleid voor goed bestuur. Net als voor de Europese Commissie gaat voor Nederland goed bestuur verder dan corruptie-bestrijding.

